

אורו של משיח

בלבבי משכן אבנה

השיעורים של הרב זמינים ב"קול הלשון"

073.295.1245 | ישראל | 718.521.5231 USA

בלבבי משכן אבנה חלק ט' 011 אורו של משיח - תשס"ו

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל
יש לשלוח בקשה לכתובת:
bilvavi231@gmail.com
לקבלת העלון השבועי בפקס
יש לשלוח בקשה לפקס המערכת:
03-5480529

ללקיחת חלק בהוצאות הגדולות
של הדפסת הספרים לזיכוי הרבים
ניתן לתרום במערכת הטלפונית:

מרכז הצדקה
ישראל: 1-800-28-28-28
USA +972-2-5025580

יש לציין מספר קרן:
4387 - בלבבי משכן אבנה

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל
bilvavi231@gmail.com

© כל הזכויות שמורות

קו ישיר לשמיעת
שיעורי מורנו הרב שליט"א
ב'קול הלשון':
ישראל 073.295.1245
USA 718.521.5231

מערכת 'בלבבי משכן אבנה'
טלפון: 052.763.8588
פקס: 03-5480529
ת.ד. 34192 ירושלים 9134100
bilvavi231@gmail.com

תוכן

ה	שני הגילויים שיגלה משיח
ו	ב' פנים בהשגת המחשבה את שורשה
ז	התכללות המחשבה באור הא"ס ע"י אמונה
ח	עצם הדעת היא "לא ידע"
ט	אוחז במקצת האחדות - אוחז בכולה
י	סוד הנשמות החדשות שתהיינה באלף השביעי
יא	סוד חטא עץ הדעת
יג	סוד תחיית המתים - התכללות הנשמה בגוף, ולא להיפך!
יד	משיח יגלה את עולם החושך
טו	המאמין בצדיק - מרומם אותו למדרגת לא ידע
טז	אמונה בקב"ה שיכוונו להאמין בצדיק האמיתי
טז	על משיח לא שייך שתהיה מחלוקת
טז	"צדיק יסוד עולם" - שורש ההעלם

קו ישיר לשמיעת שיעורי מורנו הרב שליט"א ב'קול הלשון':

ישראל 073.295.1245 USA 718.521.5231

להגעה ישירה לשיעור דרך קול הלשון, מתקשרים

לקול הלשון או למספר הישיר הנ"ל

ומקיימים: כוכבית [*] סולמית [#] - 93930453

[מספר שיעור] - סולמית [#]

שעתיד הקב"ה לפרוש כשמלה את כל מעשי הנבראים לעיני כל, וזה יהיה הראשית של גילוי משיח. אבל כל זה הוא הגילוי החיצוני, זהו הגילוי של הכלים של ימות המשיח, ולא גילוי האורות של משיח. הדעת דדוכרא שכתב הבעש"ט שהיא גילוי של משיח, היא גילוי הכלים של משיח, ולא גילוי אורותיו.

הגילוי הראשון הוא לגלות שהקב"ה פועל אמת שפעולתו אמת, לברר שכל מעשי הנבראים אף שהיו בהעלם, עתה מתבררת אמיתותם.

וביתר עומק: הרי הכלים הללו הם אלו שצריכים לאחר מכן להתבטל לאור. לכן, ראשית כל צריך לברר את הכלים, את מעמדם. קיבוץ כל הכלים ביחד, הוא הגילוי של הדעת דדוכרא של משיח. והכלים הללו הם אותן האותיות, אותם צירופים שנעשו בכל ימי הנבראים. ולאחר מכן משיח בא לגלות את האור הפנימי, ואת ביטול הכלים לאור. הכלים - האותיות - מתבטלים לאור. הידע בטל ללא ידע

נמצא אפוא, שהגילוי החיצוני שהוא הגילוי של הראיה, אינו גילוי תכליתי, רק גילוי של כלים שצריכים לאחר מכן להתבטל לאור הפנימי של הלא ידע. אם כן, גילוי משיח כולל שני גילויים: א. גילוי של אורות חדשים, והיינו גילוי אור ה"לא ידע", ההשתוות. ב. קיבוץ מעשי כל הנבראים ובירורם לאיזה צירוף הגיעו,

שני הגילויים שיגלה משיח

כפי שכבר בורר, עיקר הגילוי של משיח בפנימיות הוא אור ההשתוות, הנקרא גם "לא ידע", כלומר: אין דעת המבדלת, וממילא הדברים שווים הם. ענין ההשתוות עמוק הוא כשלעצמו, אבל באופן כללי זהו שורש הדברים.

באמת, זוהי הפנימיות של ימות המשיח, אבל בתחילת ימות המשיח תתגלה דעת הנעלם, דעת דדוכרא. כך מבואר בכתבי הבעש"ט, שבמצרים התגלתה הדעת דנוקבא - ה"למען תדע", כמו שכתוב כמה וכמה פעמים בפסוקים, והיינו שהדעת היתה בגלות, והגואל היה משה שהוא בחינת דעת. ולעתיד לבוא תתגלה הדעת דדוכרא.

דעת דנוקבא עניינה דעת של הרגשה, ודעת של דוכרא היא דעת של ראה, "והיו עיניך רואות את מוריך" (ישעיה ל, כ), "כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון" (ישעיה נב, ח) וכו'. ומ"מ עדיין אין זו אלא חיצוניותו של גילוי משיח.

בירור הדברים: כפי שכבר ביארנו, תמיד ישנם אורות ויש כלים. ולעתיד לבוא ה"לא ידע", ההשתוות - הם יהיו האורות, והאורות של היום, הדעת - הם יהיו הכלים.

עניין גילוי משיח שיגלה דעת דדוכרא, הוא קיבוץ מעשי כל הנבראים, כמש"כ "סוף דבר הכל נשמע", ומפרש בתרגום

התכללות המחשבה באור הא"ס ע"י אמונה

ה'זוהר' בפרשת נח, כשהוא מדבר על אותו אור אין סוף שלא ידע ולא איתיידע וכו', כתב שהמחשבה רדיפא להשיג זאת, ובעצם איננה יכולה כי לית מחשבה תפיסא ביה, וזהו תרתי דסתרי. ומכח הכאת המחשבה החפצה להשיג את הדבר ואינה משיגה - מטי ולא מטי - נבראים עולמות, ט' היכלים חדשים, וכלשון הזוה"ק "קיימין ולא קיימין בהו", שסוף כל סוף האור של האין סוף מאיר במחשבה, כמו שהאריך בזה בליקוטי מוהר"ן, שהכח הרוצה להשיג את ההשגה של האין סוף נקרא "חכמה". המחשבה רוצה להשיג, והכתר מונע את ההשגה, וההכאה זה בזה מולידה את ההיכלות.

זהו פשוטם של דברים, אך לאמיתו של דבר טמון בדברי הזוה"ק עומק גדול עד למאוד, יותר ממה שנתפס במחשבה.

המחשבה רדיפא [רודפת] להשיג את האין סוף, אבל בעצם זהו תרתי דסתרי, שכן הקב"ה לית מחשבה תפיסא ביה, והאור של ה"לא ידע" [אין דעת המבדלת], הוא אור של השתוות, אור שאי אפשר לאחוז בו. ואכן, במחשבה אי אפשר להשיג זאת. אמנם, מכח הרצון, מכח התשוקה, מכח ההכאה, נבראים ה'ט' היכלים, ובדקות ההיכלות הללו הם אותה נקודה שהמחשבה סוף כל סוף מאיר בה האור של הלא ידע,

לאיזו פנימיות הגיעו, ואז את אותו יש יצטרכו לבטל לאור של הלא ידע.

ב' פנים בהשגת המחשבה את שורשה
לעיל הוזכרו דברי הרמ"ק (בפרשת פקודי) בשם הזוהר, שהרי הקב"ה "לית מחשבה תפיסא ביה" - אי אפשר להשיגו. [האור של הלא ידע הוא למעלה מן המחשבה, כמו שביררנו לעיל בארוכה].

אמנם, טבע כל דבר לחשוק לשורשו, ומאחר ו"החכמה מאין תמצא" - המחשבה שורשה באין - הרי שהמחשבה חושקת להשיג את שורשה, אלא שצורת השגת השורש, יש לה שתי פנים: יש את הפן שהתחתון רוצה להוריד את העליון ולהשיג אותו, ויש את הבחינה העליונה יותר, שהתחתון רוצה להתכלל בעליון. מצד התפיסה התחתונה, הרי אף שלית מחשבה תפיסא ביה, אך תשוקת המחשבה היא להשיג את האין-סוף, את האור הבלתי נתפס, את אור הלא ידע. אולם מצד התפיסה העליונה יותר, המחשבה משגת ומכרת את האור העליון שהוא אינו נתפס במחשבה, והמחשבה דבקה בכך שלית מחשבה תפיסא ביה. זוהי שלילת המחשבה מיניה וביה, והיא גופא התכללותה באור הלא ידע, באור האין סוף.

לעשות זאת, אבל לכלול את המחשבה, שמחשבה זו תהיה התפיסה שבה, האחיזה שבה – בעומק זהו תרתי דסתר!

עצם המציאות של המחשבה זו אותה נקודה שתופסת גדרים, שתופסת הבנה. יש בזה מדרגות כמובן, אבל המחשבה מצד עצמה היא תפיסה בנקודת חשיבה, בנקודת הגדרה, בנקודת גבול. לקבוע את המחשבה באותה נקודה שלית מחשבה תפיסא ביה, זו בעצם מחשבה של שלילה, ולא מחשבה של חיוב. מחשבה של חיוב היא האחיזה בדבר, והמחשבה של שלילה סוף כל סוף היא ביחס לגדר, כי עצם שלילת הגדר גם היא מהוה יחס לגדר, אבל זוהי שלילה, ואין כאן גדר. נמצא אם כן, שבאופן הזה אדם יכול לדבק את מחשבתו כביכול במה שנקרא אור אין סוף. ויתר על כן למעלה ממחשבה של שלילה, אפשר לו לאדם לקבוע מחשבתו באמונת אומן "שיש מצוי", והיא מחשבה חיובית [למעלה מכח הציור שבמחשבה] באמיתת ההויה האלוקית.

ואין הכוונה שלאחר שאדם חושב כך, הוא יגיע להשגה והבנה באין סוף, שהרי לית מחשבה תפיסא ביה, אלא הכוונה שמחשבתו תהיה מדובקת, מקושרת, ונכללת באור של האין-סוף. ולאחר מכן אין צל של ספק שלא יהיה לו השגה של הבנה, של אחיזה, של תפיסא באין סוף, אבל תהיה מציאות שמחשבתו נכללת

כיון ששורש המחשבה הוא ב"חכמה מאין תמצא", בנקודה הנעלמת, הבלתי נתפסת, וכאשר ה"אין" מאיר בה, הוא נקרא מטי ולא מטי.

אבל יש בחינה עליונה יותר, שדרכה כביכול ניתן להשיג את האור אין סוף [ו"להשיג" אין הכוונה להשגה של הבנה, השגה של תפיסה, שהרי לית מחשבה תפיסא ביה, אלא הכוונה שזהו עולם שלמעלה מהמחשבה, וניתן לכלול את המחשבה בשורשה]:

כאשר אדם מגיע עם כלי ורוצה להכניס את אור האין סוף לתוכו, באמת אי אפשר לעשות זאת באופן הזה, כי האור כאן הוא "לא ידע", לית מחשבה תפיסא ביה, והכלי הוא מחשבה, וא"כ זהו תרתי דסתר, ואי אפשר להשיג כך את הקב"ה. אבל כאשר האדם מדבק את המחשבה באמונה, ולא ברדיפה של השגה בכלי המחשבה, אלא מחשבתו דבוקה באמונה פשוטה שיש מצוי [בלתי נתפס], הריהו נכלל בהוויית האין סוף כביכול.

בעצם המילים הללו סותרות למחשבה, כי המחשבה היא יש, היא אחיזה של גדרים, כח הציור שבמחשבה הוא נקודת הגדר המוחשית יותר, ומבואר עוד בספה"ק שעצם המחשבה הוא האותיות, והאותיות הם גדרים. לכן, לחשוב שיש מצוי בלתי נתפס, אם זו מחשבה שטחית, ודאי שלא קשה כל כך

עצם הדעת היא "לא ידע"

הם הם הדברים שדברנו בארוכה לעיל, שעצם הדעת היא "לא ידע". כאשר תופסים שיש ידע ויש לא ידע, ותופסים זאת כהדרגה - יש ידע ועל גביו לא ידע - נמצא שהידע יכול להיות רדיפה להשיג את הלא ידע, אבל הוא לא נכלל בו.

אבל כאשר מבינים שעצם הדעת היא "לא ידע", במילים עמוקות הכוונה שמאיר האור של הלא ידע בעצם במחשבה, ואז אין רדיפה חיצונית להשיג את הלא ידע, אלא עצם המחשבה נתפסת כלא ידע, ונמצא שעצם המחשבה יש לה דבקות באין סוף, בלא נתפס. כל זמן שתופסים את הדעת כדעת, אלא שמגיעים לנקודה העליונה שהיא בלתי מושגת, אבל הדעת היא דעת עצמית - הרי מכח הדעת הזו רוצים להשיג, רוצים לדעת, והרי את האור אין סוף אי אפשר לדעת.

אבל כאשר ה"לא ידע" והדעת הם אחד, כלומר שאדם מבין שעצם הדעת הוא לא ידע - "תכלית הידיעה שנדע שלא נדע", שעצם ה"נדע" הוא "לא נדע" מכח האמונה - נמצא שבמחשבה עצמה מאיר האור של ה"לא ידע", ואין כאן רדיפה לרדוף אחרי משהו חיצוני, אלא זוהי תפיסת המהות של עצם המחשבה כמות שהיא שאדם תופס שהוא לא ידע, וממילא יש לו דבקות באור האין סוף.

באור הלא נתפס, באור הלא ידע. ודברי הזוה"ק אמורים באופן שהמחשבה רדיפה להשיג את האור בצורה של מחשבה, בצורה של השגה, וזהו ודאי תרתי דסתרי שלא יתכן, אלא שמכח זה נוצרת הכאה, וסוף כל סוף מכח ההכאה מאיר האור של הלא ידע.

במבט היותר עליון, המחשבה אינה באה להשיג את האין סוף. היא מכרת את האמת שאת האין סוף אי אפשר להשיג, והיא מבטלת את הרדיפא, אלא שהיא נכללת בו, היא לוקחת את האור של האין סוף ומאירה מתוכו את המחשבה בעצם, אבל היא עושה זאת לא בצורה של מחשבה, כי הרי לית מחשבה תפיסא ביה, אלא היא מאירה זאת בצורה של שלילה, של אין גדר, אין אחיזה, אין תפיסה.

כלומר בבירור יותר, הזוה"ק מדבר מצד בחינת עשר הספירות הנתפסות, שהן ה"יש' כמו שזכרנו, וכשרוצים מכח הספירות להשיג את האין-סוף, הרי שזה נקרא מספר וזה אין מספר, והיינו העולמות שלמעלה מן הספירות, כמו שכתב הרמ"ק שעולמות אלו אין להם מספר. אבל כאשר אדם לוקח את המספר עצמו, ומשתמש בו לשלילת המספר, הריהו אוחו בנקודה שלמעלה מן המספר.

אחדות, וממילא "אוחז במקצת האחדות אוחז בכל האחדות". אם זו אחיזה, לא יכול להיות שהאוחז במקצת אוחז בכולו, כי הרי עד כאן הוא אוחז, ומכאן והלאה איננו אוחז. אבל אם האחיזה שלו מצד תפיסת השלילה, כיון שהכל נשלל ממנו, הרי שכלפיו הכל שווה. זהו "אוחז במקצת אוחז בכולו".

אף שאדם אינו יכול לשלול את השגתו בכל בחינות האין סוף, כי איננו יודע מיהו בכדי לשלול זאת, מ"מ כשהוא שולל את אחיזתו בו, נמצא שהכל נשלל ממנו, כי שום דבר לא נתפס אצלו, ממילא הוא אוחז בכולו. כלומר, כאשר אדם מדבק את עצמו בנקודת השלילה, הוא שולל כל אחיזה, וממילא הוא אוחז בכל, כי האין-סוף כולו אינו נתפס, ואז אף על פי שהוא שולל רק המקצת הנתפס, אבל בעצם הוא אוחז בכולו. ודאי שניתן לפרש שאוחז במקצת האחדות אוחז בכולה, כי מצד העצמות אין פירוד, אך לפי פירוש זה מדובר כאן על היחס מצדו ולא מצדו. אבל לפי דברינו, מצד המקבל האוחז במקצת האחדות אוחז בכולו, שכן כלפי המקבל הכל לא נתפס, ממילא הוא אוחז בכולו.

ואם תאמר: אם כן, מדוע זה נקרא "אוחז במקצת"? התשובה היא: כי השלילה היא ביחס ליש, והיש הוא רק המקצת, שהרי את הכל לא ניתן לשלול, כי איננו יודעים כלל מיהו הקב"ה, אלא

ואז הדבר לא נעשה בצורה של הכאה, אלא שעצם המחשבה עצמה נכללת באין סוף לגמרי, כי היא נתפסת כ"לא ידע" גמור. כמו כן במצב כזה אין נפקא מינה בינה לבין מה שעל גביה, כי הנפקא מינה בפשטות היא, שהיא נתפסת, ומה שלמעלה ממנה לא נתפס, אבל כאשר מבינים שגם החכמה אינה נתפסת, שגם הדעת אינה נתפסת - אין נפקא מינה בין הידע ל"לא ידע", כי הרי עצם מהות הדברים חד הוא, כי את שניהם איננו תופסים.

הרי כשאנו מדברים על דבר, לעולם הדיבור הוא ביחס איך הדבר נתפס אצלנו, איך הוא נראה מצד המקבלים, ולא על מהותו, ואם שניהם אינם נתפסים אצלנו, הרי ששניהם מוגדרים אצלנו כ"לא ידע". אין רדיפה להשיג דבר מבחוץ.

אוחז במקצת האחדות - אוחז בכולה
אחד מהיסודות היותר עמוקים המובאים בתורת הבעש"ט הוא, שהאוחז במקצת האחדות, אוחז בכל האחדות.

כשנמצאים בעולם הנפרדות, תופסים שהאוחז בראש אינו אוחז בסוף, והאוחז בסוף אינו אוחז בראש. אמנם, כל זה מצד תפיסה של פירוד. אבל מצד התפיסה של אחדות, תפיסה זו היא אותה נקודה שאדם לא אוחז, שהוא שולל, וכיון שאינו אוחז בכלום, הרי שכלפי הכל זוהי

מקומרנא שהאריז"ל קיבל מאליהו, והבעש"ט קיבל מאחיה השלוני, ולכן דיבר כל אחד בסגנון שונה, אבל הדברים מצד עצמם מקבילים זה לזה.

מהו החילוק המהותי בין שלושת ההגדרות הללו? נדבר קודם כל מצד הלשון של הבעש"ט.

"עולמות" בפשיטות זו אותה נקודה שהיא נעלמת ולא מושגת. "עולם" מלשון נעלם כפשוטו. "נשמות" הוא בבחינת "ונפשי יודעת מאוד", היינו מה שכל נשמה ונשמה מכרת ומשגת את בוראה - כל אחד לפי נשמתו, ו"אלוקות" זו אותה נקודה נעלמת של הלית מחשבה תפיסא ביה, "לית" - אי אפשר להשיג, אי אפשר לתפוס. "כבוד אלוקים הסתר דבר, וכבוד מלכים חקור דבר" (משלי כה, ב), "הסתר" - סתר, כפי שביארנו בארוכה.

במילים פשוטות הסדר הוא: לא ידע, ידע ולא ידע. עולמות - הלא ידע התחתון של ההעלם, נשמות - הידע, ואלוקות - נקודת הלא ידע העליון בחזרה.

אלוקים, א-ל, אותיות של לא, של אל, מלשון של שלילה בעצם. מה הכוונה? שאין לנו אחיזה, "במופלא ממך אל תדרוש" (חגיגה יג ע"א), זהו פלא עליון, דבר מופלא שאין בו אחיזה, אין בו תפיסה. הסדר שאנו מכירים כיום הוא: אורות

שמצד מדותיו אנחנו מכירים אותו ית"ש, וכאשר שוללים את ההשגה במידותיו, נמצא שבין עצמותו כביכול ובין מידותיו - הכל נעלם מאיתנו, ואם הכל נעלם - הרי שאוחזים בכולו! אבל לא אחיזה של השגה, אלא אחיזה של התכללות.

סוד הנשמות החדשות

שתהיינה באלף השביעי

בכתבי האריז"ל (בספר הגלגולים ובשער הגלגולים) מבואר, שכשם שלעתיד לבוא "תורה חדשה מאתי תצא", כך תהיינה גם נשמות חדשות. הרי אורייתא וקוב"ה חד הם, וכשם שתהיה התחדשות בתורה, כך בהכרח תהיה התחדשות בנשמות, שהרי הא בהא תליא.

בעצם, אלו הן ה"עטרות". כשם שבמעמד הר סיני קיבלו את הכתרים, כך גם לעתיד יהיו כתרים יותר עליונים ממעמד הר סיני, שהם יהיו העטרות של הנשמות שישנן כיום, והן גופא נקראות הנשמות החדשות.

מהו עניינן של אותן נשמות חדשות?

מיסודי היסודות שישנם בתורת האריז"ל ובתורת הבעש"ט, הוא שישנן ג' מדרגות מלמעלה למטה. בלשון האר"י ההגדרה היא: שכינה, נשמות, ומלאכים, ובלשון הבעש"ט ההגדרה היא: אלוקות, נשמות, ועולמות. וכבר כתב האדמו"ר

הנשמות, ואז יתברר שהנשמה עצמה אינה יודעת, ואז נמצא שבעצם אלו ג' מדרגות של "לא ידע" - ראש, תוך, וסוף. הראשית, האחרית והאמצע - הכל הוא "לא ידע", אחדות גמורה!

מצד התפיסה של היום, כל זמן שהנשמה נמצאת בגוף, הרי שגם מהנשמה נעלם חלק מההשגות, כי היא משועבדת לגוף. אולם בשעת פרידתה מהגוף, היא הולכת לגן העדן התחתון, ולגן העדן העליון, ושם היא משגת כביכול. אבל כשיגיע האלף השביעי, ותהיה התאחדות של הנשמה והגוף - שניהם יהיו בבחינת "לא ידע".

סוד חטא עץ הדעת

היום אנחנו תופסים שיש דעת ויש לא ידע, וממילא ישנה התפרדות של הנשמה מן הגוף, וזהו סוד חטא עץ הדעת שגרם מיתה לעולם. אילו אדם הראשון לא היה חוטא, הנשמה היתה יכולה להיות בתוך הגוף, מדוע? כי הנשמה מצד עצמה היתה מתעלה ל"יום שכולו שבת" והיתה משגת שגם היא "לא ידע", ואז הלא ידע של הגוף והלא ידע של הנשמה היו מתאחדים אחד עם השני.

אבל כאשר אכל אדה"ר מעץ הדעת, הרי שהנשמות שלו ז"ל נפלו! (כמבואר בכתבי האר"ז"ל). לא רק הגופים נפלו, אלא גם הנשמות ירדו ממדרגתן, ודבקו בעולם

וכלים. האורות אלו הנשמות, והכלים הם הגופים. בכל עולם ועולם יש את הנשמה שלו והגוף שלו. יש את הנשמה הכללית של העולם שהיא התורה, ויש את הנשמה שבכל אדם ואדם, ואת הגוף שבכל אדם ואדם. ולמעלה מכך יש את ה"ושכנתי בתוכם", שזוהי השכינה הנמצאת אצל האדם. אלו הן שלושת המדרגות.

אבל כאשר יתגלה שהכל הוא לא ידע, יתאחדו כל העולמות עם האלוקות. הרי "עולמות" הוא מלשון העלם, ואלוקות אף היא עניינה "כבוד אלוקים הסתר דבר", דבר נעלם ומופלא. כאן צריך לכלול את נקודת האמצע שזו הנשמה הנשמה, שהיא בבחינת "נפשי יודעת מאוד" - היא צריכה להתכלל!

זהו סוד הנשמות החדשות שיהיו באלף השביעי, עליהן דיבר האר"י ז"ל. מה כוונתו? הרי כפי שביררנו, בימות משיח פנימיות גילוי של משיח יהיה האור של הלא ידע, ואז תתגלנה נשמות חדשות, נשמות שמצד עצמן תופסות את ה"לא ידע".

מצד התפיסה של היום, העולם הוא נעלם, הנשמות יודעות, בבחינת "נפשי יודעת מאוד", והאלוקות עניינה "כבוד אלוקים הסתר דבר", כלומר לא נתפס, נסתר, נעלם. זוהי התדבקות בנעלמות, אבל הנשמה יודעת. באלף השביעי לעומת זאת, תהיה התחדשות של

היה מיד "יום שכולו שבת ומנוחה לחיי עולמים", היינו זוכים מיד לגילוי עטרות הנשמות של האלף השביעי, והנשמות היו נכללות באלוקות.

"עתידין צדיקים שנקראין על שם

הקב"ה"

אמרו חז"ל: "עתידין צדיקים שנקראין על שם הקב"ה" (ב"ב עה ע"ב). ביאור הדברים: היום אנחנו תופסים שיש עולמות, נשמות, אלוקות, והנשמה מצדה משגת. אבל כאשר תגיע הנשמה לאותה נקודה שהידע שלה יהיה לא ידע – זהו "שנקראין על שם הקב"ה", והיינו שכשם שהבורא אינו נתפס ואינו מושג, כך לעתיד לבוא תדבק הנשמה את עצמה בלא ידע, וממילא תהיה נכללת בשמו יתברך.

כאשר אנו תופסים שהנשמה אמנם אינה משגת לגמרי את הקב"ה, אך סוכ"ס יש לה השגות כלשהן באלוקות – הרי שאינה יכולה להיקרא על שם בוראה, כי הקב"ה מופלא, נעלם, ומאחר והשגה היא דבר של יש, הנשמה נמנעת ממנה ההדבקות בנעלם. אבל כאשר ההשגה נכללת והאדם מכיר שה"ידע" עצמו הוא לא ידע – אז נקראת הנשמה על שם בוראה.

הרי מה שקוראים אנו לקב"ה בשמות, בעומק אלו לא שמות של השגה בו ית', מפני שאין לנו השגה בו. השם הוי-ה,

הנקרא "ידע". נמצא אם כן, שהגוף הוא לא ידע, הוא העלם, והנשמה היא ידע, וממילא חייב שיהיה פירוד בין הנשמה לגוף, כי היא צריכה להחזיר את ה"ידע" שלה.

אם כן, בעצם מה שהנשמה הולכת לגן עדן – הן גן עדן עליון והן גן עדן תחתון – בעומק זהו גהינום! הכל נובע מהחטא! הרי זה פשוט וברור, שאילולי היה חטא, לא היתה הנשמה מגיעה לגן עדן עליון, אלא ישירות לאלף השביעי. כל המושג שהתחדש גן עדן תחתון וגן עדן עליון, הוא עולם אמצעי לאחר החטא של עץ הדעת.

התפיסה הפשוטה על גן עדן הוא שכביכול זהו השכר, אבל כשמבינים לעומק רואים שזהו עוד סוג של גהינום. ודאי שהוא יותר קל מהגהינום כפשוטו, אבל זהו הגהינום למצב שאחרי חטא עץ הדעת, שהנשמה אינה מסוגלת לחיות עם הלא ידע, וממילא חייבת להיפרד מן הגוף.

"כי ביום אכלך ממנו מות תמות" (בראשית ב, יז). כתוב כאן, שביום שתאכל ממנו, נשמתך תדבק בעולם שהיא רוצה לדעת, ותמיד כאשר היא נמצאת בגוף היא לא יודעת, אבל היא רוצה דעת, והיא מחפשת את השכר של הידיעה, ובאמת היא תקבל, אבל בעצם בסוף היא תראה, שאפילו גן העדן העליון שבעליונים, הוא בעצם גילוי רק מצד החטא, ולולי החטא,

שהבלתי מוגבל לא נתפס, כך גם הגבול לא נתפס, וכפי שביררנו.

סוד תחיית המתים - התכללות הנשמה בגוף, ולא להיפך!

גם סוד תחיית המתים מונח באותה נקודה. כאשר אדם תופס שהכל הוא לא ידע, הרי ברור שאין שום הבדל בין גוף לנשמה, שהן הנשמה אינה נתפסת, והן הגוף לא נתפס. וההעלם של הגוף איננו העלם של שלילה, וכמו שאנו תופסים אותו היום, אלא זוהי התדבקות בקב"ה בלבוש של גוף.

כך מבואר בספה"ק, שבאמת שורש הגוף הוא למעלה מן הנשמה, וכמו שבענין הדוכרא והנוקבא, אף שמצד התפיסה של היום הדוכרא הוא עליון, אבל לעתיד לבוא "אשת חיל עטרת בעלה", עטרה בראש צדיק - כך גם עם הנשמה והגוף, שבעצם שורש הגוף גבוה יותר מהנשמה.

מה הכוונה בזה?

הם הם הדברים: הנשמה היא נקודת הדעת, והגוף הוא נקודת ההעלם, בבחינת "במחשכים הושיבני כמתי עולם". אבל כאשר מבין האדם שהחושך הוא למעלה מן האור, נמצא שהגוף בשורשו גבוה יותר מן הנשמה. וכאשר מתגלה נקודה זו, הנשמה מבטלת את אורה, וחוזרת ל"ישת חושך סתרו", ל"חושך על פני

הוא הנקרא "שם העצם", כלומר: העצם נעצם ונעלם מאתנו. שאר השמות הם ביחס למקבלים, אבל שם העצם, השם של השורש ביחס כביכול לקב"ה - אינו עוסק כלל בהשגת הבורא. השם גופא אומר שאת ההויה העצמית איננו תופסים, כי הקב"ה נעלם. וכאשר נשיג שאת עצם מהות הנבראים איננו משיגים - נשיג שה"ידע" שלנו הוא לא ידע, וזהו "צדיקים נקראין על שם הקב"ה".

נמצא אם כן, שהחילוק בין ג' המדרגות - עולמות, נשמות ואלוקות - נובע מצד התפיסה של השתא, מצד האחיזה שלנו אחרי החטא שהננו רוצים תפיסה. אבל בעצם, "נשמה" היא מלשון שממה, תוהו ובוהו, "תוהו על שממון שבה". כי עומק הנשמה מונח בדבקותה בנקודה הנעלמת. נשמה היא מלשון חלל, שומם. כאשר אדם מגיע לשורש הבריאה, מגיע לחלל, שם אין שום מילוי - את האין סוף אינו משיג, כי לית מחשבה תפיסא ביה, ואת ההשגות התחתונות הוא כבר עבר - אז נמצא הוא במצב שיש רק "לא ידע" גמור.

זהו סוד החלל בעומק: החלל אומר שההשגה התחתונה האדם מבין שהיא לא מושגת, וההשגה העליונה היא אין סוף ואי אפשר להשיגה לעולם. נמצא אם כן, שהתכללות בעצם של הנשמה בקב"ה היא באותה נקודה שכשם

העליונה של החושך. אבל כאשר האור שבתורה ייכלל ב"מאור" שהוא למעלה מהאור - אז יהיה גילוי של משיח, גילוי המאור שבתורה.

כל זמן שישנה אחיזה בנקודת האור כמות שהיא, ותופסים שצריך להאיר את הלילה - זהו היפך מהלך הגאולה. במצרים היה מהלך של "תאיר כאור יום חשכת לילה" - כביכול החושך הוא התחתון והאור בא להאיר את הלילה. אבל בגאולה העתידה יתגלה שהלילה הוא העיקר.

"קומי רוני בלילה לראש אשמורות, שפכי כמים לבך נוכח פני ה'" (איכה ב, ט), דייקא בנקודת חצות הלילה, שהיא בחינת דוד - דייקא אז מתגלה נקודת הגאולה. כך כתוב בזוה"ק, שאז שכינה יורדת כביכול מעולם האצילות לבי"ע, לגן עדן העליון לטייל עם הצדיקים. כי כל זמן שיש כביכול אור, אין תפיסה בקב"ה. כאשר יש ביטול גמור, חושך גמור, שהדעת היא "לא ידע" - אז יש מקום לגילוי הבורא יתברך שמו.

המאמין בצדיק - מרומם אותו למדרגת לא ידע

כאן מתגלה העומק בתורת הבעש"ט, אשר חידש את ענין האמונה בצדיקים. מהיסודות הגדולים של תורת הבעש"ט הוא, שיש אמונה בצדיק.

תהום", שהוא למעלה מ"ויהי אור", ואז היא נכללת בגוף.

כשלומדים את ה'דעת תבונות' תופסים בפשטות, שבחינת תחיית המתים היא שהאור של הנשמה ילך ויבקע את הגוף, עד שהגוף יזדכך ויתכלל בנשמה. אבל האמת הפוכה לחלוטין: הנשמה תתכלל בגוף, ולא הגוף יתכלל בנשמה! הנשמה תתכלל באותה נקודה לא מושגת, לא נתפסת, לא נאחזת. אין הכוונה בגוף כפשוטו, אלא הכוונה בשורש הגוף, שהוא נעלם, שהוא חושך.

משיח יגלה את עולם החושך

לכן דייקא כאן בארץ משיח בא, ותחיית המתים תהיה כאן בארץ ולא בשמים, וכן דייקא בתשעה באב כבה אורו של עולם, ונולד משיח, כי כל זמן שיש אור בעולם [וכמו שאמרו חז"ל שביהמ"ק נקרא "אורו של עולם"], לא יכול להיות שמשיח יבוא, כי עדיין ישנה אחיזה לגוף. כאשר התורה נמצאת בגילוי, שנקראת "תורה אור" - לא יכול משיח לבוא.

בעקבתא דמשיחא "חכמת חכמים תסרח". למה? כי משיח יבוא לגלות את עולם החושך, את עולם ה"לא ידע", וכל זמן שישנו בעולם גילוי - הן גילוי של נשמות והן גילוי של תורה - גילוי זה סותר מאתנו את ההתדבקות בנקודה

יישארו בלא ידע, אבל באמת, תכלית ההתקשרות בצדיקים היא להעלות את הצדיק גופא מידע ללא ידע. זולת האופן הפשוט שהצדיק עצמו מדבק את עצמו בלא ידע.

הצדיק מצד עצמו, כיון שנאמר בו "ילכו מחיל אל חיל", והולך מהשגה להשגה - יתכן ח"ו שיתדבק בהשגה, ולכן קיימת אפשרות שמישהו אחר יביאהו אל בחינת "לא ידע". האמונה הפשוטה של האנשים בצדיק - היא גופא מעלה אותו. זהו העומק שגילה הבעש"ט בענין האמונה בצדיקים.

ודאי ש"זה לעומת זה עשה אלוקים", ויתכן ח"ו מצב הפוך, שאמונה בצדיק תחליש את האמונה בבורא. אין צל של ספק שכל גילויי מכיל בקרבו גם את בחינת החושך, את מניעת ההשגה. אבל עומק הגילוי הוא, שאפילו שכביכול יש כאן אדם, בן תמותה, ואמנם על הקב"ה אנחנו אומרים שלית מחשבה תפיסא ביה, אבל איך אפשר לומר כן על צדיקים?

כאן בא הבעש"ט ומגלה שעצם הדעת היא לא ידע. "עתידין צדיקים שנקראין על שם הקב"ה" - הם יהיו נכללים בקב"ה, וכשם שאת הקב"ה לא תופסים, כך את הצדיק לא תופסים. או אז יתגלה שעצם הדעת היא לא ידע, וזהו שורש אור שהגאולה שדיברנו בו בארוכה.

ולכאורה מה זה שייך לגאולה, שהרי תורתו של הבעש"ט יש בה התנוצצות מתורתו של משיח, ומה שייך לזה ענין האמונה בצדיקים?

אמנם עומק הענין הוא, שכאשר ישנה השגה בצדיק ואמונה בבורא, נמצא שיש ידע ולא ידע: מצד הקב"ה לית מחשבה תפיסא ביה, ואנו רק מאמינים, ואילו את הצדיק רוצים אנו להשיג, ונמצא שתופסים זאת בדעת. אבל כאשר מתייחס אדם אל הצדיק באותה נקודה של לית מחשבה תפיסא ביה בצדיק, שהוא אינו משיג אותו - נמצא שאפילו בדעת עצמה מתגלה נקודה של אמונה.

נמצא, שמי שבאמת מאיר את הצדיק, אלו אותם אנשים שמאמינים בו אע"פ שהם לא מבינים אותו. הצדיק מצד עצמו ח"ו יכול להגיע לנקודה שכביכול הוא משיג את עצמו, הוא מבין את עצמו, הוא אוהו במה שהוא מדבר, ואז יש לו דעת. מי מביא אותו לאותה נקודה של ביטול הדעת שלו? אלו הם אותם אנשים שמאמינים בו, אע"פ שאינם מבינים אותו. וכיון שהם דבקים בו ונכללים בו אע"פ שאינם משיגים אותו - הרי שמאירים הם בקרבם את אור ה"לא ידע", וממילא גם בצדיק עצמו הם מאירים אור זה, שעצם הדעת היא לא ידע.

ודאי שהנקודה מסוכנת, כי עלול להיווצר מצב שהצדיק יישאר בידע והם

אמונה בקב"ה שיכוונו להאמין בצדיק האמיתי

עומק האמונה היא אותה נקודה, שאדם מגיע למצב שאין לו אחיזה בכלום, ואין לו תפיסה בכלום, לית מחשבה תפיסא ביה. כאשר אדם לא תפוס בכלום, באפשרותו להגיע להתכללות האמיתית בקב"ה. כל זמן שיש לו איזושהי אחיזה, אף אם אינה בבורא, כי אם בצדיק – הרי תפוס הוא בעולם של אחיזה.

הקליפה שמעלמת את הגילוי הנזכר של הלא ידע, היא אותה נקודה שאדם עושה הבדלה בתוך הצדיקים עצמם. כאשר ישנה הבדלה בתוך הצדיקים, זוהי גופא נקודת השבירה לאמונה בצדיקים. אין צל של ספק שאדם בדעת אנושית לא יכול לדעת מי באמת צדיק ומי לא, אבל ההבדלה בדעת מונעת את העלאת הצדיק מהידע ללא ידע.

כאן נצרכת אותה נקודת אמונה שאדם מאמין בקב"ה שיתן לו אמונה ושאמונתו בצדיק לא תהיה פגומה. כי כל זמן שאדם רוצה לברר את האמונה ע"י דעת, הוא מנסה לברר: זה צדיק, זה לא צדיק וכו'. נמצא, שחזר בחזרה לנקודת הדעת. אבל כאשר האדם לא מברר בשכלו מי צדיק, אלא הוא מאמין בקב"ה שיכוונו אותו במי להאמין – אז יש כאן אמונה שלימה לחלוטין.

על משיח לא שייך שתהיה מחלוקת

המחלוקת על משה שהיתה לאורך כל הדורות – משה שהיה בדור הראשון, ומשה שישנו בכל דור ודור – נובעת מאותה נקודה שעצם המציאות של משה מעוררת מחלוקת, כי כיון ששורשו דעת, הרי שהשגתו גם היא נתפסת בדעת, וכיון שכך, היא מעוררת הבדלה, וממילא גם מחלוקת. אבל כאשר האחיזה בצדיק לא תהיה מצד נקודת הדעת, אלא מצד נקודת אמונה – שוב לא תהיה שייכת מחלוקת על הצדיק.

כאן נעוץ החילוק היסודי בין משה למשיח. משה שורשו דעת, וגם האחיזה בו היא מצד הדעת, וממילא שייכת כאן מחלוקת, כי הדעת מעוררת הבדלה, מעוררת הכרעה. היא אמנם מעוררת חיבור, אבל חיבור לכאן ולא לשם. אבל כאשר האדם מקבל את הצדיק לא מתוך הכרעה של דעת אלא מצד הכרעה של אמונה – שוב אין מקום למחלוקת.

ואף שמצינו בספ"ק שכתבו שתהיה על משיח מחלוקת, עומק הדבר הוא רק כאשר גילוי משיח יהיה בבחינת התנוצצות, ואזי עדיין ישנו כלי של דעת בעולם, ולכך המקבלים מקבלים את אור ההתנוצצות בכלי של דעת, וזה אי אפשר, ולכך יש על משיח מחלוקת. אולם כאשר אורו של משיח יאיר בגילוי גמור, לא תהיה עליו שום מחלוקת,

שהצדיקים הם האור של העולם.

אמנם בעומק לפי מה שביארנו עתה, "צדיק יסוד עולם" - "עולם" מלשון העלם, ומהיסוד של העלם יהיה סוד הגילוי. ומהיסוד צריך להגיע לאותה נקודה שהיא נעלמת.

הלא דבר הוא שרואים שמצד דיני הצניעות, את האיבר שהוא היסוד, אפילו בבית המרחץ [כשעולה מן המרחץ ופניו אל העם] צריך לכסות, כי בעצם היסוד הוא שורש ההעלם, לא שורש הגילוי. אבל לא העלם של שבירה! "צדיק יסוד עולם" הוא גופא השורש בסוף של כל דבר, להביא לאותה נקודה של גילוי הנעלם, להביא להתדבקות בנקודה הנעלמת, בלא ידע.

כאשר תופסים שהצדיק הוא גילוי של אור, הרי שזוהי תפיסה של שבירה מצד הגלות. אבל כאשר תופסים שהוא היסוד של הנקודה הנעלמת, ודוקא האמונה בו מצד נקודת ההעלם נותנת לו את נקודת התוקף של הצדיק שבו - הרי שיסודו להביא את העולם אל הגאולה השלמה של ההתדבקות בנקודה הנעלמת.

אין לך כביכול מציאות שבכוחה להעלים את הקב"ה יותר מהצדיק! כי כאשר הצדיק נתפס כהשגה עצמית, כלומר: אף שמאמינים בו, אבל תופסים אותו כמשיג - הריהו החציצה הכי גמורה בינינו לבין הבורא ית', כי הרי הפשוט

וכמ"ש. זהו הסוד שעל משיח לא תהיה מחלוקת. בפשטות תופסים זאת, משום שהדבר יהיה כל כך ברור לעין כל, עד שכולם יסכימו ללא עוררין.

ודאי שגם זה נכון, אבל יש כאן עומק הרבה יותר גדול מזה: שורש האחיזה במשיח היא מאותה נקודה שאינה יכולה לעורר מחלוקת. ודאי שמצד הגלות, אף שישנה התנוצצות של משיח, אך בזמן הגלות אנחנו עדיין בתוך עולם הדעת, וממילא ישנה מחלוקת. אבל כאשר גילוי המשיח יהיה ע"י אמונה כמות שהיא, זוהי נקודה שאין בה התחלקות, וממילא לא יתכן שתהיה מחלוקת על משיח.

זהו טעם הדבר שעל משה שבכל דור ודור חולקים, ועל משיח תהיה הסכמה, כי כאשר אורו של משיח אינו מאיר בבירור, אלא ישנו צירוף של אור המשיח ואורו של משה בבת אחת - הרי שכל הזמן ישנה מחלוקת על ההתנוצצות זו. אבל כאשר האור יאיר בעצם - שוב לא יהיה שייך לחלוק על כך, משום שעצמיות הדבר היא למעלה מן המחלוקת, למעלה מן החלוקה. האור של הלא ידע אומר שאין חילוק, שאין דעת, שאין ההבדלה, וממילא אי אפשר לחלוק על כך.

"צדיק יסוד עולם" - שורש ההעלם

"צדיק יסוד עולם" - הצדיק הוא היסוד של העולם. ובפשטות תופסים

המאמינים מצד ה"לא ידע", וממילא יש כאן שלמות של קומה של "לא ידע". אבל אם באחד מכל האופנים הללו ישנה איזושהי התדבקות בידע – הרי שנשללת בכך נקודת הגילוי של הלא ידע.

אם כן, עצם האחיזה בצדיק היא מצד האמונה בו, מצד שהוא מגלה את הקב"ה ולא את מציאות העולם, את מקרי העולם – מה יהיה ומה היה.

נמצא אפוא, שהעולמות, הנשמות והאלוקות – הכל אחד. "והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד". "רזא דאחד" זו אותה נקודה שנבין שהעולמות, הנשמות והאלוקות אינם שלשה דברים נפרדים, אלא יש כאן מציאות אחת של התחברות לנקודה הנעלמת בלבד.

שלימות התמימות, של ה"תמים תהיה עם ד' אלוקיך", היא ה"תורה יבקשו מפיהו". איזה תורה יבקשו לשמוע מפיו? "כי ה' יתן חכמה, מפיו דעת ותבונה", וכשם שהקב"ה לית מחשבה תפיסא ביה, כך דיבורו לית מחשבה תפיסא ביה. וזאת "יבקשו מפיהו" – יבקשו את הנקודה הנעלמת, לא את הנקודה הידועה, אלא בבחינת "שכינה מדברת מגרונו", וכאשר זו תהיה כל התורה שיבקשו מפיו, נזכה בעז"ה לגילוי הגמור של ה"לא ידע", ונגיע אל השלימות הנכספת.

שבפשוטים לא משיג והצדיק משיג, וא"כ הוא הדעת הגדולה ביותר שיכולה להיות.

אבל כאשר מאמינים בצדיק לא מצד השגתו, אלא מאמינים בו מצד הדבקות שבו, נמצא שעצם האחיזה בצדיק אינה מצד דעת, אלא מצד אמונה, ומה שמאמינים בו הוא מצד השגת ההתכללות שבו, וא"כ אין כאן שום נקודה של דעת המבדלת, ויכול הוא להיות באמת "יסוד עולם", יסוד של ההעלם.

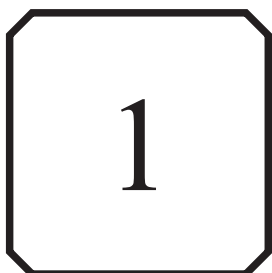
כאשר באים לצדיק ורוצים שם גילויים – מה יהיה, מה היה וכו' – שוברים את כל האמת של הנקודה הנזכרת. אבל כאשר באים לשם בשביל לקבל את האלוקות, אזי זו שלמות תכליתו של צדיק.

וזהו הגילוי שבא שמיח לגלות. הוא לא בא לגלות עתידות, הוא לא בא לגלות נסתרות, הוא בא לגלות את הקב"ה בעצמו כביכול! נמצא שהצדיק הוא כלי לגילוי נקודה נעלמת, ולא כלי לגילוי נקודה נגלית, נקודה של דעת ושל השגה.

הצדיק צריך להיות מקור לבקש דרכו את הקב"ה. "תורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבאות הוא", צריך לחפש אצלו רק את הבורא-עולם בלבד. באופן כזה הוא לא נעשה בבחינת מחיצה בינינו לבין הקב"ה, כי הוא עצמו דבק ב"לא ידע" והוא מגלה זאת גם לאחרים

קול הלשון

073.295.1245 • 718.521.5231 2»4»12

שיעורים בארה"ב
אייר תשפ"ג

צורת אדם

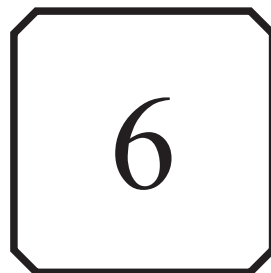
בלבבי משכן אבנה
חלק א-ט

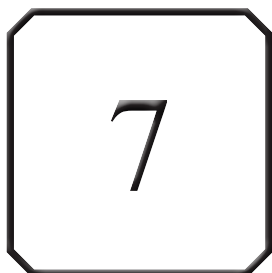
סידרת "דע את"

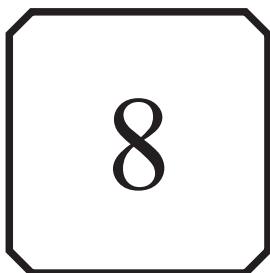
התבודדות

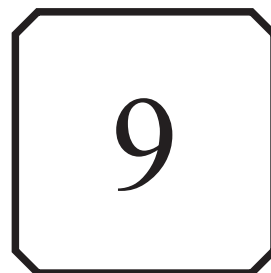
תפילה

ספרי קודש

דרשות

ארבע יסודות המידות

10 < פרשת השבוע 11 < מועדי השנה 12 < תורה, גמרא ושולחן ערוך
13 < האנציקלופדיה בלבבי משכן אבנה

ספרי מורינו הרב שליט"א

פירושים

מסילת ישירים (ביאור בלבבי משכן אבנה – סט ג כרכים)
דרך ה' ח"א (ביאור בלבבי משכן אבנה) אָזל
נפש החיים שער ד' (ביאור בלבבי משכן אבנה) בעל
שם טוב עה"ת (בראשית) עם ספר להב אש (ביאור
בלבבי משכן אבנה)

ענינים

בלבבי משכן אבנה הכנה לשבת קודש אָזל
ספר שאל ליבי תשע"ח-תשע"ט (שו"ת)
קונטרס וחי לעולם – בעניני השעה אם שו"ת
תורת הרמז – פרשיות חומש אָזל
ספר התבודדות
עולם ברור (אוסף דרשות לבני עלי"י)

קבלה

פירוש בלבבי משכן אבנה על פתחי שערים אָזל
פירוש בלבבי משכן אבנה על עץ חיים אָזל
פירוש בלבבי משכן אבנה על רחובות הנהר אָזל
פירוש בלבבי משכן אבנה על קל"ח פתחי חכמה אָזל

תירגומים של ספרי מורינו הרב שליט"א (בלע"ז)

ספר בלבבי משכן אבנה חלק א – בתרגום אידיש אָזל
ספר בלבבי משכן אבנה חלק א – בתרגום צרפת אָזל
ספר בלבבי משכן אבנה חלק א – בתרגום ספרד אָזל
ספר בלבבי משכן אבנה א – בתרגום רוסית אָזל

סדרת בלבבי משכן אבנה

בלבבי משכן אבנה א, ב, ג, ד, ה, ו
(בענין צורת חיים של קרבת ה' חושית)
בלבבי משכן אבנה ז, ח, ט (גילוי התמימות)
בלבבי משכן אבנה על מועדי השנה (סט ב' כרכים)
בלבבי משכן אבנה עה"ת – תשס"ו (ב' כרכים) אָזל

סדרת דע את (בנין הנפש)

דע את עצמך – הכרת הנפש
דע את נפשך – בנין כוחות הנפש
דע את הרגשותיך – עולם ההרגשה
דע את מחשבותיך – עולם המחשבה
דע את דמיונך – עולם הדמיון
דע את נשמתך – גילוי הנשמה
דע את הויתך – גילוי הוית הנפש
דע את מנוחתך – מנוחת הנפש
דע את גאולתך – גאולה פנימית
דע את ביתך – בנין הבית היהודי
דע את ילדיך – חינוך ילדים

סדרות המידות במהלך הארבעת היסודות

דע את מידותיך – יסוד העפר חלק א אָזל
הכרה עצמית והעצמת הנפש
ארבעת היסודות – יסוד העפר - תיקון כח הריכוז
ארבעת היסודות – יסוד המים - תיקון כח התאוה
ארבעת היסודות – יסוד האש – יסוד תיקון כח הכעס

Building A Sanctuary In The Heart, Vol. 1-2

Getting To Know Your Self

Getting To Know Your Soul

Getting To Know Your Feelings

Getting Ready For Your Redemption

Getting To Love Your People

Getting To Know Your Home

Bilvavi – On The Path (*Mesilas Yesharim*)

Bilvavi - On The Holy Days

Bilvavi – On The Parsha (*Bereishis-Shemos*)

Bilvavi – On The Parsha (*Vayikra-Devarim*)

Gateways To Hashem For Today's Jewish Woman

Uncovering Your Inner World (*to be printed soon*)